

# NAŠ GLAZBENI ŽIVOT

## Dani hrvatske glazbe

(7. — 17. XII. 1975.)

Posljednji, šesti po redu, Dani hrvatske glazbe obilovali su poput prošlogodišnjih velikim brojem različitih priredbi. Na njihovim programima nalazila su se ostvarenja naših skladatelja od renesanse do danas, posebno uključujući sve stvaralačke smjernice postojeće u novije vrijeme. Ipak, ako se malo pobliže pogleda kolik je odnos glazbe iz ranijih stoljeća i ovog našeg, ustanovit ćemo da su od imponantnog broja 30 glazbenih priredbi, koliko ih je održano u Zagrebu, svega dvije i po bile posvećene našim predšasnicima.

Ako k tome dodamo poneku zasebnu izvedbu ovog ili onog starijeg djela, moći ćemo taj broj zaokružiti na tri priredbe, što bi iznosilo oko 10%. Zaista pretilo.

Ako malo podrobnije prelistamo program, primijetit ćemo da su pojedini živući autori — ovdje isključujem slavljene — bili zastupljeni čak i sa pet, šest, sedam djela. S druge strane nije bilo izvedeno ni jedno djelo Zajca, Lukačića, Jelića, što bi svakako moralo naći mjesta u okviru tolikog broja priredaba. Isto tako treba primijetiti, da je vraćanje najveće pažnje slavljene 80-godišnjake uzrokovalo da su oni drugi, nešto mlađi, bili zanemareni. Tako npr. 75-godišnjak Zlatko Grgošević koji je našoj kulturi nesumnjivo dao djela trajne vrijednosti bio je zastupljen svega jednim minijaturnim ulomkom (drugo najavljeno djelo je otpalo).

Dani hrvatske glazbe započeli su SVEČANOM AKADEMIJOM u povodu 30. obljetnice osnutka Društva hrvatskih skladatelja. Nakon kratkog pozdravnog govora predsjednika društva, Stanka Horvata, pročitao je prof. Andrija Tomašek uvodni referat o djelovanju društva zaključivši da je ta »organizacija jedan od onih organizama koji svojim konstruktivnim djelovanjem, svojim utjecajem na tokove muzičkog života, svojim zalaganjem za demokratizaciju naše kulture, svojim naporima usmjerenim željom da muzička kultura što prije i što potpunije postane svojina svakog našeg radnog čovjeka« svakako našla puno opravdanje svoga postojanja.

Zatim su povodom jubileja Društva podijeljene diplome svim dosadašnjim predsjednicima. Evo njihovih imena: Ivo Tijardović, Slavko Zlatić, Milo Cipra, Josip Andreis, Ivan Brkanović, Jakov Gotovac, Natko Devčić, Krešimir Kovačević, Miljenko Prohaska, Emil Cossetto, Branimir Sakač i trenutno Stanko Horvat. Svečana akademija završena je kraćim prigodnim koncertom.

Istog dana poslijepodne (nedjelja, 7. XII. V. Lis.) kazalište Komedija uključilo se u program predstavom »GUBEC BEG«, koja je među zagrebačkom publikom stekla već priličnu popularnost. Uvečer je u HNK bila izvedena »MORANA« Jakova Gotovca, a istovremeno je u HGZ održan koncert na čijem je programu bila ZBORSKA GLAZBA. Djela Krnica, Rakijaša, Tijardovića, Grgoševića, Cossetta, Odaka, Žganca, Ivane Lang, Papandopula i Gotovca izvodili su zborovi SUBNOR-a, »Moša Pijade«, »Gottardo Tomat« iz Italije i »Joža Vlahović«.

U ponedjeljak (8. XII.) bile su održane tri priredbe: SONATE u Zavodu za kulturu i obrazovanje, zatim KONCERTNI ATELJE u Građevinskom školskom centru te koncert PROŠLOST I SADAŠNJOST u Hrvatskom glazbenom zavodu. Tijekom prve od spomenutih

priredaba, svoju su praizvedbu doživjele »Sonata za rog i klavir« Huberta Pettana te »Sonata za klarinet i klavir« Dubravka Stahuljaka. Na putu od prošlosti do sadašnjosti vodio nas je Igor Gjadrov ravajući Društvenim orkestrom HGZ-a. Tehnički nivo članova orkestra uzrokovao je da poneka izvedba ne ispadne baš najbolje. No, unatoč tome ipak se mogao steći uvid u prezentirane skladbe, među kojima bi osim »Tri menueta Stjepana Spadine i »Prvog koncerta u A-duru« Ivana Jarnovića, svakako trebalo spomenuti »Diptihon za gudače« Vlade Spoljarića i vrlo apartne »Bagatele za harfu i gudače« Ivane Lang.

U utorak (9. XII.) bile su čak četiri priredbe. Tijekom poslijepodneva održavao se KOMORNI KONCERT (mala dv. V. L.). Prvo su izvedene tri skladbe napisane pretežno tradicionalnom tehnikom. »Koncert za klavir, violinu i violončelo« Alfreda Švarca obilježava pomalo 'preglomazna' faktura klavirske dionice, čak ako se u obzir uzme i uvjetno shvaćeni naslov 'koncert'. Zanimljivije su skladbe »Klavirski trio« Bruna Bjelinskog, te za isti sastav napisani »Odrazi« Zvonimira Bradića koji su ovom prilikom prvi put izvedeni. Spomenuta djela izvodio je Zagrebački klavirski trio (Ljerka Bjelinski, Maria Cobenzl, Zdravka Teodorović). Preostali dio programa izvodio je Komorni studio Zagrebačke filharmonije (dir. Tonko Ninić). U njihovoj izvedbi treba posebno istaknuti »Cantus za rog i gudače« Adalberta Markovića sa vrlo zanimljivim i dobro izbalansiranim kontrastima između soliste (P. Detiček) i ostalih svirača.

Koncert SKLADATELJI ACEZANTEZU s podnaslovom 'non stop collage' odlikovao se kao i uvijek nekom posebnosti. Ona se ovaj put sastojala u tome da se program izvodi u tri odvojene prostorije Teatra &td te se posjetilac trebao odlučiti što će i gdje će slušati. Ako je neki pojedinac bio znatiželjan da sazna što se zbiva u ostalim prostorima, najbolje mu je bilo da se smjesti u predvorje, gdje se reproducirao spoj svih programa. Najveći dio spomenutog odzvanjao je s magnetofonskih vrpca, a tek ponešto bilo je izvedeno uživo. Istovremeno s ovom priredbom, u domu JNA izvođena je GLAZBA ZA DUHAČE. Svirao je Vojni orkestar Zagreb (dir. p.puk. Josip Janković).

Pod naslovom GLAZBA XVI. STOLJEĆA započela je u 21 sat posljednja priredba tog dana. U gornjogradskom Malom lapidariju izvodio je ansambl Universitas studiorum Zagrabensis (voditelj Igor Pomykalo) različite skladbe naših starih majstora: Franje Bosanca, Andrije Motovunjanina, Andrije Patricija i Julija Skjavetića. Tu se našlo i jedno novije djelo u starom stilu — glazbeni odlomci iz filma »Seljačka buna« (skladatelj Alfi Kabiljo).

Veći dio djela izvedenih u srijedu (10. XII. Povij. muzej) na koncertu VOKALNA LIRIKA, nastala je u najnovije doba. Međutim, ta se činjenica nije više odražavala u zvuku spomenutih djela. Po više ili manje umjerenom kombiniranju 'starog i novog' možemo spomenuti »Matošev triptih« Lovre Županovića (praizvedba), zatim ciklus za sopran i gitaru »Sreli smo se« Krešimira Fribeca (također praizvedba) te posebno zanimljiv kratki ciklus za tenor, klarinet, rog i klavir »I zeleni gušter postade stablo« Anđelka Klobučara.

OPERNA VEČER održana istog dana u kazalištu Komedija bila je ispunjena dvjema jednočinkama: »Mozartova smrt« Vladimira Berse te »Zvona« Bruna

*Bjelinskog*. Djela su izvodili članovi Hrvatskog narodnog kazališta iz Osijeka (dirigenti Željko Miler i Antun Petrušić). Napomenimo i to, da je ovo — unatoč skoro sedamdesetgodišnjeg djelovanja — bilo prvo gostovanje osječke opere u Zagrebu.

**KLAVIRSKA GLAZBA** što ju je u četvrtak (11. XII. zavod za kulturu) izvodila poznata pijanistica Melita Lorković, bila je svojevrsna ovostoljetna retrospektiva nekih naših ostvarenja s tog područja. Koncert je započeo »Drugom sonatom« *Rosenberga-Ružiča*, zatim je slijedila »Sonatina« Rudolfa Matza, »Sonata« Josipa Slavenskog, »Dva nocturna« Božidara Kunca, »Intermezzo« Ive Mačeka te »Sonatina« Borisa Papandopula. Izbor djela pokazao je da na području glasovirske literature imamo zaista lijepih i vrijednih djela, samo ih češćim izvođenjem treba što više popularizirati među našom publikom.

»Licitarsko srce« Krešimira Baranovića izvedeno je istog dana u HNK u okviru BALETNE VEČERI. Večer je dopunjena »Završnim kolom« iz opere »Ero s onoga svijeta« Jakova Gotovca.

Godišnjice smrti Krste Odaka (10. god.) i Antuna Dobronića obilježene su posebnim MEMORIJALNIM KONCERTOM. Iako izbor djela nije bio posve reprezentativan, ipak je slušaoce moglo privući ljepota poznate Odakove »Passacaglie« za gudače te »Nocturno« iz njegova »III gudačkog kvarteta«, a također i pomalo robustna oporost nekih odlomaka iz Dobronićeve skladbe »Jelšonski tonci«.

**SOLISTIČKI KONCERT** u petak poslijepodne (12. XII.) sadržavao je različita manja djela za jedan ili dva instrumenta, npr. klavirske »Minijature« Dore Pejačević, »Attitudes« Branimira Sakača za violončelo i klavir itd.

**SIMFONIJSKI KONCERT** kojeg je izvodila Zagrebačka filharmonija (dir. Mladen Bašić) imao je na programu nekoliko djela čija je vrijednost bila već ranije utvrđena. To je urodilo punim uspjehom večeri. Izvedene su skladbe »Perpetuum Mobile« Zvonimira Bradića, poetski ciklus »Na moru« Krešimira Baranovića (pjevao je baritonist Vl. Ruždjak), »Koncert za klavir i orkestar« Stanka Horvata, duhovito napisana suita za duhački orkestar »Sunčev put« Mila Čipre te izvrsni »III koncert za klavir i orkestar« Stjepana Suleka (solist Vladimir Krpan).

Već uobičajene IZVEDBE MLADIH ispunjavale su subotnje večeri (13. XII. HGZ). Ove je godine bilo nešto više studenata Muzičke akademije nego lani. Uz ovu priredbu odvijale su se još dvije: praižvedba baleta »Igre« Zlatka Pibernika u realizaciji Zagrebačkog plesnog ansambla (koreografija Lela Gluhak-Buneta) te VEČER KOMORNE SANSONE.

Jutarnji je susret sa slavljenikom Ivom Tijardovićem nažalost otpao zbog iznenadne bolesti popularnog skladatelja te je samo izveden komorni program njegovih djela (nedjelja, 14. XII. HGZ). Uvečer je pred prepunim gledalištem kazalište Komedijsko ostvarilo premijeru omiljene Tijardovićeve operete »Splitski akvarel«. Posebno treba istaknuti izvanrednu uigranost cijelog ansambla, promišljenu režiju Richarda Simonelija i temperamentnu koreografiju Tihane Škrinjarčić.

Ponedjeljak (15. XII.) bio je posvećen Jakovu Gotovcu. Susret sa slavljenikom bio je izvrsno posjećen. O njegovu stvaralaštvu i životu govorio je dekan MA, dr. Krešimir Kovačević. Prigodni koncert održan tom prilikom bio je nakon svake kompozicije popraćen srdačnim pljeskom. Svečani koncert iste večeri počeo je pozdravnim govorom Zlatka Pibernika i predajom spomen vijenca. Zatim je slijedila izvedba poznatih djela maestra Gotovca: »Dinarka«, »Oračić«, »Simfonijsko kolo«, »Rizvan Aga« za bariton i orkestar te na kraju glazba za »Dubravku« (Zagrebačka filharmonija, Mladen Bašić).

Vrlo je zanimljiv bio koncert DJELA AMANDA IVANČIĆA (16. XII. HGZ), čija je informativna zadaća da publiku upozna s djelima tog skladatelja u potpunosti ostvarena. Za realizaciju te večeri, osim izvođača (Komorni orkestar Vatroslav Lisinski, Akademski zbor I. G. Kovačić, altistica Nada Puttar, Željko Marasović i dir. Vladimir Kranjčević) posebno je zaslužan dr. Lov-

ro Županović koji je vrlo koncizno održao uvodnu riječ, a također izvršio transkripciju i redakciju Ivančićevih skladbi.

Srijeda, 17. XII. bila je posljednji dan održavanja ove velike glazbene manifestacije. Poslijepodne je održana priredba KOMORNI ANSAMBL, a navečer u vel. dvorani VL bio je ZAVRŠNI KONCERT s ovim djelima: »Concerto abbreviato« Rubena Radice, »Pazinska zvona« Slavka Zlatića (praižvedba), »Baletna suita« Igora Kuljerića te prekrasnom poemom »Pan« Krešimira Baranovića.

U ovom osvrtu treba spomenuti i neke dodatne manifestacije koje su obogatile sadržaj Dana hrvatske glazbe. To su: skup muzikologa i glazbenih pisaca s brojnim referatima, zatim izložba notnih izdanja Društva (uredio Adalbert Marković) te izložba o motnica gramofonskih ploča s djelima naših skladatelja (uredio Siniša Hrestak). Još jedna pozitivna novost obilježava ove dane. Po prvi put se u redovnim biltenima što ih društvo skladatelja izdaje mogu naći komentari, odnosno podaci o skladbama koje će biti izvedene.

Na kraju dodajmo i to, da je osim navedenih priredbi u samom Zagrebu, održan još i cijeli niz koncerata u drugim mjestima Hrvatske: Pazin, Pula, Čakovec, Varaždin, Ogulin, Samobor, Koprivnica, Lički Osik, Gospić, Križevci, Osijek, Split i Dubrovnik. Ovaj podugačak popis mjesta, svakako dokazuje ozbiljnu namjeru organizatora da svoje manifestacije ne veže samo uz publiku u tzv. centru, već teži za otvaranjem svog djelovanja u svim pravcima gdje to objektivne okolnosti dopuštaju.

N. Durko

## Smotra novih zbornih skladbi

(Petak, 21. XI. 1975. Hrv. glazbeni zavod)

Zajednica kulturnoprosvjetnih društava Hrvatskog prigorja već nekoliko godina vrlo aktivno djeluje na poticanju našeg stvaralaštva za pjevačke zborove.

Objavljujući natječaj za nove skladbe ili izravnom narudžbom od skladatelja, ta Zajednica svake godine prikupi oko petnaestak novih djela. Organizator se ujedno pobrinuo i za to da odabrane skladbe budu izvedene, a u tome sudjeluju ne samo prigorska pjevačka društva, već i neki zagrebački zborovi.

Uspoređujući generalno smotru iz 1974. godine s ovom posljednjom, mogla se zapaziti jedna bitna razlika. Ona se sastoji u tom, da je — s obzirom na težinu izvođenja — u prethodnoj godini bilo dosta ostvarenja dostupnih samo najboljim pjevačkim društvima. Ovaj se put pazilo da nova djela budu pristupačna što većem broju zborova, pa čak i onima koja su tek nedavno započela s radom. Zato se na ovoj smotri našlo i posve lakih, jednostavnih djela napisanih u pučkom duhu, npr.: »KOSCI« Rudolfa Matza, »KAJ JE TO DRAGO« Josipa Vrhovskog, »POPEVKA« Viktora Šafranka te »PO TRAVI JE ROSA PALA« Emila Cossetta. Krajnji domet bila su djela srednje težine za izvođenje. Među takva mogli bi ubrojiti: »V MEGLI« Sandoira Bana, zatim »PRAZNINA« Nikše Njirića te »ZEM-LJICA NAŠA« Lovre Županovića. Njirićevu skladbu obilježavaju povremene, vrlo ukusno razmještene disonance za zanimljivim skoro impresionističkim nijansama svjetla i sjene. Županovićevo »Zemljica naša« je među svim tog dana izvedenim djelima svakako najteže, no još uvijek u spomenutim granicama. Djelo je zvučno i efektno. Obiluje s dosta oštih disonanci, ali su dionice dijatonski vođene, pa nema većih problema oko intonacije.

Osvrnuti se treba i na neka druga djela izvedena te večeri. Vrlo lijepo djeluje »TANEC« Zlatka Grgoševića, rađen na temelju narodnog napjeva, te »ZEM-TELAČKA« istog autora, s polifono vođenim dionicama i blagim harmonijama. »VUCENJAK« Josipa Vrhovskog sadrži dosta raznolikih elemenata te će ga vjerojatno rado pjevati i drugi zborovi. Prilično efektan je i »PRIGORSKI DAN« Rudolfa Matza.